

Från klassiskt hantverk till ultra fast fashion

MIA MATTSSON

Alla har vi ett förhållande till kläder. De är nödvändiga, de kan förstärka vår identitet, vi kan uttrycka en åsikt genom våra kläder och markera status och rang. Kläder var tidigare dyrbara ägodelar som skulle räcka i många år. De lappades och lagades, gick i arv och i sista hand kokades till lump för att bli till papper. Kläder tog länge att tillverka och det krävdes många olika moment från ull till färdigt plagg, men i och med den industriella revolutionen kunde kläder tillverkas mer än någonsin tidigare. Från att tidigare ha gått klädd på samma sätt i årtionden har vi idag gått från snabbmode till ultra fast fashion. Klädtillverkningen och vår klädkonsumtion har dragits in i klimatdebatten och det senaste som lyfts fram i olika medier är hur billiga kläder i retur fraktas runt Europa och till sist hamnar i en öken i Sydamerika. Lavinan med billiga varor som fraktas runt jorden är ett allt växande problem och förra året kom det 4,6 miljarder paket av lågt värde (under 150 €) in till EU-länderna beställa av oss konsumenter. Även EU har reagerat på hur ohållbart vi hanterar modeindustrins ständigt återkommande trender och vår jakt efter billiga plagg. Kommissionen förbereder ett större lagpaket där t.ex. tullfriheten för lågprisprodukter kommer att tas bort samtidigt som EU vill satsa på att öka konsumenternas kunskap om risker och miljökonsekvenser med att köpa billigare varor.

Mot denna bakgrund och med ett nytt nummer av Kleio, kan vi reflektera över vår egen vardagskonsumtion och lyxkonsumtion samt blicka framåt mot spännande HYOL evenemang under våren. Jag önskar dig varmt välkommen till HYOLs vårdubbel i St Michel 11-12.4.2025. Fredagens *Ett samhälle i förändring*-fortbildning fokuserar denna gång på aktuella juridiska teman kring arbetsliv, konsumenträttigheter, åldersgränser samt de ungas rättigheter- och skyldigheter. Jag vill speciellt lyfta fram universitetslektor Matti Näsis föreläsning om

"Lavinan med billiga varor som fraktas runt jorden är ett allt växande problem."

kriminalitet bland unga och gängbildning. Lördagen fortsätter med en intressant dag i samarbete med kunskapscentret Sodan ja Rauhan keskus Muisti. Fokus under lördagen kommer att ligga på museipädagogik och minneskultur. Du kan även delta på distans i lördagens program. På eftermiddagen hålls också HYOLs förbundsmöte.

Jag vill dessutom påminna dig om att du ännu har möjlighet att anmäla dig till Estlands-resan i juni.

Den 3 juni ordnar HYOL en intressant fortbildning i samarbete med Helsinki GSE. Programmet innehåller t.ex en föreläsning om krigsskadedåndets långsiktiga effekter och Finlands svaga tillväxt jämfört med övriga Norden.

Pricka dessutom redan in 5-6.9 i din kalender för ett svenskspråkigt seminarium i samarbete med Svenska Litteratursällskapet kring historieundervisning, informationssökning och AI.

Jag önskar dig en riktigt fin vårvinter! ■

Skribenten är styrelsemedlem i FLHS.